

آینه

انتخاب

یادداشت صادق زیباکلام: چرا رییس‌جمهور از همه‌پرسی گفت؟

مشکلات آقای روحانی نه در برگزاری رفراندوم است و نه با برگزاری رفراندوم هیچ‌یک از مشکلات ایشان سامان خواهد یافت. مشکل اساسی در وضعیت کلان سیاسی کشور است... ۱۸ماه پیش مردم ایران در یک انتخابات شرکت کرده و عملاً به سیاست‌های هشت‌سال گذشته «نه» گفته و آقای روحانی را به‌عنوان جایگزین آن سیاست‌ها انتخاب کردند. اما مشکل دقیقا از همین نقطه شروع می‌شود، چرا که اکثریت مردم به سیاست‌های قبلی «نه» گفته و خواهان تغییر و اجرای سیاست‌های جدید هستند اما دولت منتخب آنها در عمل نمی‌تواند سیاست‌ها و برنامه‌هایی را که دارد به اجرا بگذارد. چرا؟ چون با وجود برگزاری انتخابات و رای مردم به تغییر سیاست‌های گذشته و ابراز تمایل آنها به سیاست‌های جدید، سیاست‌های جدید به دلایل مختلف نمی‌توانند از قوه به فعل درآیند... . از یک‌سو مردم دولت جدیدی را انتخاب کرده‌اند اما و از سوی دیگر این دولت جدید عملاً در هیچ حوزه اساسی نمی‌تواند تغییرات جدی و گسترده به وجود آورد. به‌عبارت دیگر و با وجود انتخابات، همان سیاست‌های گذشته کم‌وبیش و با مختصر تغییر ظاهری باید ادامه پیدا کند. بنابراین با برگزاری رفراندوم هیچ چیز عوض نمی‌شود...

کیم

متاسفانه رییس‌جمهور حقوقدان فرق رفراندوم تقنینی ورفراندوم اساسی را نمی‌داند!

حسین شریعتمداری مدیرمسئول روزنامه کیهان در گفت‌وگو با فارس و در واکنش به اظهارات رییس‌جمهور جحت‌الاسلام روحانی در همایش اقتصاد ایران گفت: مراجعه به رفراندوم در دوجای قانون‌اساسی آمده است که دو نوع متفاوت با یکدیگر است. نوع اول، رفراندوم تقنینی است که موضوع اصل۵۹ قانون‌اساسی است. این نوع از رفراندوم اعمال‌قوه‌مقتنه است و از طریق مجلس صورت می‌پذیرد. با این توضیح که اصل۵۹ تصریح می‌کند در مسایل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی می‌توان اعمال قوه‌مقتنه را از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرای مردم انجام داد و همین اصل تاکید دارد درخواست مراجعه به آرای عمومی (رفراندوم تقنینی) باید به تصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس‌شورای اسلامی برسد. بنابراین برخلاف آنچه رییس‌جمهور محترم اعلام کرده‌اند، با این نوع از رفراندوم نمی‌توان مجلس را دور زد. در این نوع دیگر رفراندوم یعنی رفراندوم اساسی در اصل۱۷۷ آمده و موضوع آن، فقط تجدید نظر یا بازنگری در قانون‌اساسی است. این رفراندوم است که منوط به فرمان رهبری است و اجرائی آن از مجلس نمی‌گذرد. بنابراین باید گفت اگر منظور آقای رییس‌جمهور، همان‌گونه که اعلام کرده‌اند، مسایل فرهنگی و اجتماعی و... است که راهکار آن باز هم از مجلس می‌گذرد. درباره نوع دوم نیز بعید است منظور آقای رییس‌جمهور تغییر قانون‌اساسی باشد که موضوع اصل۱۷۷ است و به تصویب مجلس نیاز ندارد. اگرچه این نیز مقدمات خاص خود را دارد و منوط به فرمان رهبری است.

شهرزد

کسیه علاءالدین خسارت می‌خواهند

... صاحب مجتمع علاءالدین ادعا می‌کند برای ساخت این طبقه مجوزهای قانونی از سوی شهرداری داشته است. براساس اسناد موجود شهردار منطقه، معاون شهرسازی و معماری، معاون مالی اداری، مشاور شهردار و مدیر حقوقی و قراردادهای شهرداری منطقه ۱۱ طبق نامه‌ای که در تاریخ ۹۱/۱۲/۲۲ به امضا رسیده است اجازه توسعه تجاری در طبقه هفتم مطابق با تپب طبقات زیرین را داده‌اند... دیروز محمداقار قالیباف، شهردار تهران هم به شورای شهر رفت تا گزارش‌ی درباره تخریب دوطبقه این بازار به شورای به‌د. حزیات این جلسه که به‌طور غیرعلنی برگزار شده بود را رضا تقی‌پور، سخنگوی شورای شهر تهران اعلام کرد... او در پایان نشست دیروز ششورا در جمع خبرنگاران گفت: خسارت‌های وارده به صاحبان این مغازه‌ها را باید فردی که این مغازه‌ها را فروخته است، جبران کند. آن کسی که مغازه‌ها را به مالباختکان فروخته باید پاسخگو باشد...

انتخابات

سر مقاله: کاسابان واقفی تحریم

مهدی محمدی: نگاهی ولو از سر اجمال به گفتمان اقتصاد سیاسی دولت و جریان‌های نزدیک به آن در دوسال گذشته، آشکارا به ما می‌گوید این گفتمان «تحریم‌پایه» بوده است. درواقع دولت و به‌دنبال آن جریان اصلاح‌طلب – تقریباً تمام مبارزات سیاسی و پروژه‌های رسانه‌ای خود را برپایه مفهوم تحریم بنا کرده است و هنوز هم، هر زمان که کار به رویارویی با رقیبا می‌رسد، نخستین مفهومی که به میان بحث می‌دانند مفهوم تحریم است. به یک معنا اگر کسی در جست‌وجوی دال مرکزی گفتمان اعتدال باشد، تحریم مناسب‌ترین مفهومی است که به آن خواهد رسید. این مفهوم، تاکنون به‌مثابه کلیدی عمل کرده است که دولت تصور می‌کند با آن می‌توان هر در بسته‌ای را گشود یا اگر نشد، تخریب کرد.

سیاست

آنچه از گذر ایام آموختیم

اصلاح‌طلبی امروز و تجربه‌های تاریخی

عکس: مهدی حسینی

به تنگ‌تر شدن فضا شد تا جایی که سید محمد خاتمی زمانی گفت: «بدون اینکه بخواهیم کسی را محکوم کنیم، از این نکته نباید بگذریم که هم در طرح مسایل و هم در پی‌گیری آن تئورویی‌هایی وجود داشت و همین مساله مانع طرح اولویت‌هایی اصلاحات به‌صورت گام‌به‌گام شد.» از دیگر سو همان‌طور که در مشروطه از میرزا ملکم‌خان گرفته تا تقی‌زاده و آیت‌الله بهبهانی و شیخ فضل‌الله نوری حضور داشتند هویت اصلاحات دوم خرداد هم همانند یک کشکول بود که همه‌چیز در آن یافت می‌شد. در درون این کشکول می‌توانستیم بسیاری از واژه‌های سنتی تا دینی، غربی و سوسیالیستی پیدا کنیم. بر همین اساس بود که در بافت این گفتمان هم جامعه مدنی وجود داشت و هم مدنیة‌النبی. هم تکرر و هم وحدت، هم سنت و هم مدرنیته، هم اصلاح و هم انقلاب، هم خودی و هم دیگری، هم دین و هم سیاست، هم تثبیت قانون و هم‌تغییر آن، هم رادیکالیسم و هم محافظه‌کاری، هم نخبه‌گرایی و هم مردم‌گرایی و حتی بر سر مفهوم واژه اصلاحات وحدتی ایجاد نشده بود. (تاجیک، ۱۳۸۵؛ ۸) به سبب همین شباهت‌ها بود که تاریخ بازم به کمک اصلاح‌طلبان دوم خردادی نیامد و همان داستان همیشگی و تاتمام‌مانند مسیر اصلاحات در تاریخ سرنوشت ایران رقم خورد و هشت‌سال بعد دولتی جایگزین اصلاح‌طلبان شد که تقریباً تمام احزاب و فعالان آن را به انزوا کشاند. حال بیش از یک‌سال است که با روی کار آمدن «دولت اعتدال» و در پی‌بودن مبارزات انتخاباتی در تمامی عرصه‌ها، سوالی که ذهن اصلاح‌طلبان و هوادارانشان را اشغال کرده این است که نقشه راه اصلاح‌طلبی و نوع تعامل با دولتی که حامی آن هستند، با توجه به آنچه در این چندسال ازسنت‌داده‌اند چه باید باشد؟ اکنون با

ارزنیابی است. دوره اول اصلاحات از فاصله ۱۳۷۶ آغاز شد و تا ۱۳۸۰ ادامه یافت. اصلاحات این دوره منجر به ایجاد فضای باز سیاسی شد. در این دوره بر قانونگرایی، تحزب، تلاش برای جامعه مدنی، تکررگرایی، تسامح و تقویت نهادهای مشارکت قانونی تاکید شد. نکته قابل‌توجه اصلاحات در این دوره آن بود که این دوره حیات اصلاحات به‌لحاظ سیاسی دوره پر چالش و تششی بود و آن‌طور که سیدمحمد خاتمی رییس دولت وقت آن زمان گفت، جریان اصلاحات در این دوره در هر ۹روز، شاهد یک بحران بود. اما دور دوم از سال ۱۳۸۰ شروع شد و باروی کارآمدن دولت محمود احمدی‌نژاد در سال۱۳۸۲ پایان یافت. در دور دوم اصلاحات، عملکرد سیاسی حالت عقلانی‌تر به خود گرفت و بر اعتدال‌گرایی و منطق‌گرایی در رفتارها تاکید شد، هرچند که دیگر مجالی برای ادامه مسیر باقی نماند. با در نظرگرفتن همه فراز و نشیب‌های دولت اصلاحات و سنگ‌اندازی‌هایی که در برابر این حرکت رخ داد اما شباهت‌های بسیاری را با دوره مشروطه در این میان می‌توان دید؛ نقاطی همچون افراط‌وتفریط، تقلیل بنیادی‌ترین اصول، ساختار غیرمنسجم گفتمان هر دو دوره، کوتاه و مقطعی بودن، فقدان اهداف مشترک و... از شباهت‌های غیرقابل‌انکار دوره مشروطه و اصلاحات دوم خرداد هستند. اگر روزگاری فریدون آدمیت درباره دوره مشروطه نوشت: «جبهه افراطیون نه خدمتی به آزادی و دموکراتیسم کرد نه بصیرت و خرد سیاسی داشت که در مسیر حوادث روش منطقی پیش گیرد و سهم افراطیون به کتاب مشروطیت خشونت عریان ببود؛ عاملی که در حد خود در انهدام مجلس مسوولیت داشت.» در دوره اصلاحات هم از فضای باز به وجود آمده استفاده‌ای که باید صورت نگرفت و برخی افراطی‌گری‌ها منجر

یادداشت

اصلاح‌طلبی چندوجهی

چندوجهی‌بودن حقیقت را که هرکسی به‌مثابه آگاهی، شناخت و جایگاه خود سطحی از حقیقت را درک می‌کند و همین مساله، تکرر در درک حقیقت را باعث می‌شود- به اصلاح‌طلبی نیز تعمیم داد، یعنی اصلاح‌طلبی را نیز باید به‌شرط تقید به سه یا چهارویژگی ذکرشده، متکرر و متنوع پذیرفت. البته این رویکرد به اصلاح‌طلبی به‌هیچ‌عنوان نافی هماهنگی، انسجام و یکپارچگی رفتاری طیف‌های مختلف اصلاح‌طلبی در تصمیم‌گیری‌های مهم نبوده و وجود سازماندهی و هم‌جهتی و هم‌هدفی اصلاح‌طلبان و اشتراک آرمان‌های ایشان را نفی نمی‌کند. اما الزام به این انسجام و قابل‌بودن به وجود محوریت واحد، نباید تعبیر به یک‌شکلی و تک‌کنشی اصلاح‌طلبی شود. با این توضیح، رفتار اصلاح‌طلبانه در شرایط امروز ایران را شاید بتوان حداقل به‌لحاظ موقعیت و جایگاه افراد و بخش‌های مختلف خواهان اصلاحات، به چنددسته تقسیم کرد:

الف: اصلاح‌طلبی در دولت و حاکمیت

ب: اصلاح‌طلبی بزرگان و شخصیت‌های برجسته

ج: اصلاح‌طلبی افراد، احزاب و گروه‌های بالقوه و بالفعل موردپذیرش حاکمیت

د: اصلاح‌طلبی افراد، گروه‌ها و جریانات مستقل که بیشتر، منتقدند و لزوماً فعالیت رسمی‌شان موردپسند نیست.

با این تقسیم‌بندی، طبیعی است که نوع موضع‌گیری و رفتارهایی که در مسیر اصلاح‌طلبی از دولت اصلاح‌طلب می‌توان انتظار داشت، همیشه با رفتارهای اصلاح‌طلبانه شخصیت‌ها، احزاب و گروه‌های منتقد قابل به اصلاح‌طلبی، یکسان نبوده و نباید باشد؛ چراکه اگر یک‌فرم از رفتار اصلاح‌طلبانه بخواهد برای عملکرد تمام بخش‌های فوق تجویز شود، هم بخش‌های اصلاح‌طلب درون حاکمیت را

توجه به آنچه بر اصلاح‌طلبان طی این سال‌ها رفته، ضرورت سروسامان‌دادن به این مسیر از بدیهیات است هرچند که دراین‌بین نادیده نباید گرفت که تنها راه اصلاح‌طلبی، کسب کرسی‌های دولت و مجلس نیست که اگرچه کسب آنها برای پیشبرد این مسیر می‌تواند پراهمیت هم باشد. توجه به شاکله‌های اجتماعی، شکل‌های مدنی، آموزش و... همه و همه می‌تواند راهی باشند که اصلاح‌طلبی امروز می‌تواند برای ادامه روند خود به آن توجه کند. اصلاح‌طلبی امروز باید از تکرر و جوانه‌زدن در همه جریان‌هایش استقبال کند، باید با جامعه همراه شود و حتی گاه مسایل سیاسی را در اولویت آخر خود قرار دهد. در فضای کنونی به نظر می‌رسد اصلاح‌طلبی امروز با نقد گذشته و درس‌گرفتن از تجربه‌های تاریخی باید از ایجاد فضای احساسی و پرالتهاپ، ترسیم اهداف رویایی دور از دسترس، شتاب‌زدگی و بی‌توجهی به اصل تدریج‌گرایی دوری کند و این مساله را روشن کند که رهرو آن است که آهسته و پیوسته رود و این پیوستگی رمز رسیدن به مقصد است.

اصلاح‌طلبی امروز نیازمند یک نقشه راه است؛

نقش‌هایی که گنج نهانش جامعه‌ای مدنی و بخرد

است؛ جامعه‌ای که امید بذر هویش خواهد بود.

منابع:

- آدمیت، فریدون، **ایدئولوژی نهضت مشروطیت ایران**، تهران، روشنگران.

- بشیری، حسین، **دباجه‌ای بر جامعه‌شناسی سیاسی ایران**، تهران، نگاه معاصر، ۱۳۸۱.

- زرین‌کوب، عبدالحسین، **روزگاران ایران**، تهران، انتشارات علمی، ۱۳۷۵.

-تاجیک، محمدرضا، **اصلاحات در دولت خاتمی، روزنامه مردم‌سالاری**.

آینه دیروز

۹سال پیش در چنین روزی

کیم

ایران مهم‌ترین چالش اقتصادی آمریکا در سال ۲۰۰۶

تجلیل رهبری از خدمات علمی کاتمی‌آشتیانی رییس پژوهشکده رویان

ایران از فردا روند از سرگیری فعالیت‌های مربوط به تحقیق و توسعه هسته‌ای خود را آغاز می‌کند

سازمان مدیریت: برنامه چهارم اصلاح می‌شود

عضو هیات رییسه مجلس: لایحه بودجه باید تا قبل از ۲۵دی تقدیم مجلس شود

سر مقاله، با عنوان دیپلماسی فعال، ... آیت‌سیاست خارجی دولت اصولگرا کشور را به جانب بحران سوق می‌دهد؟

منتقدان می‌گویند چنین است به چه شیوه‌ای می‌توان این گزاره را آزمون و مبنای صحت‌وسقم آن را فراهم آورد... شیوه‌ای که دولت اصولگرا از سیاست خارجی خود در پیش گرفته نه به منافع ملی ما لطمه خواهد زد و نه بحرانی به‌دنبال خواهد آورد. تفاوت این با اسلافش این است که در شرایطی روبه‌روی غرب ایستاده که خود را از هر زمان دیگر قوی‌تر و غرب از هرزمان دیگر ناتوان‌تر است. در این موقعیت که ایران آشکارا در تمامی منازعات دست بالا را دارد هیچ تهدیدی شکل نخواهد گرفت. در شرایطی که دیگران پذیرفته‌اند ما باید جلو صف حرکت کنیم، دلیلی ندارد به دست خود جایگاه خود را متزلزل کنیم...»

روزنامه

مصباح‌یزدی در سخنرانی مسجد چهارمردان قم: جمهوری هیچ اصالتی ندارد. جمهوریت قالبی است که در این زمان برای تحقق حکومت اسلامی در نظر گرفته شده است

سر مقاله‌ای از خشایار دیهیمی درخصوص سرنوشت اصلاحات ...« اصلاحات علاوه بر وجه پرسوه و پروژه بودنش یک موقعیت هم بود اما دریافت نشد، بلکه به چشم وضعی پایدار و همیش موجود نگریسته شد...»

باهر: دیپلماسی ایران فعال شود
معاون سیاسی امنیتی وزارت کشور در سومین مجمع استانداران: مقدمات اصلاح قانون انتخابات در مجمع‌تشخیص

پاسخ آیت‌الله طاهری به مصباح‌یزدی: کسانی که دریافتند امام را با یاب جمهوریت زیر سوال

می‌برند یک‌بار خدمت ایشان نرسیدند

اعلام پایان تحقیقات درباره سقوط هواپیمای سی-۱۳۰

آیت‌الله نورمفیدی: عده‌ای درصدد ارایه چهره تروپستی از اسلامند

لغو نشست وین و ورود هیات روس به ایران

تحریم دو شرکت ایرانی در آمریکا

حمایت فیدل کاسترو از ایران

ایران

رییس‌جمهوری در قم: چهره قم دگرگون می‌شود

گزارش ایران از چهارمین سفر استانی هیات‌دولت

تعویق دو نشست هسته‌ای در تهران و وین

دستور بوش برای تدریس زبان فارسی در مقاطع تحصیلی از کودکان تا دانشگاه

برف و باران سراسر ایران را فرا می‌گیرد

نامه انتقادی دبیر واحد سیاسی اتحادیه انجمن‌های اسلامی مستقل دانشگاه‌ها به خاتمی

برای اولین بار دولت برنامه سالانه به مجلس تقدیم می‌کند

خاتمی: غرب‌محوری مانع از تفاهم ملت‌ها و انسان‌هاست

اخبارات

احمدی‌نژاد در قم: اجازه نمی‌دهیم ایران را از فناوری هسته‌ای محروم کنند

انفجار خونین در کرپلا و رمادی ده‌ها کشته یا زخمی برجای گذاشت

یادبود دکتر کاتمی‌آشتیانی در مسجد قلعهک برگزار شد

حقوق کارمندان دولت سال آینده ۱۵درصد افزایش می‌یابد

تحولات

تحولات بزرگ از تل‌آویو تا لندن، خروج شارون از صحنه سیاسی اسرائیل، تشدید فشارها بر روسیه

تصمیم‌گیری در مورد سیمان به سال آینده موکول شد

در جلسه عمومی مجمع استانداران مطرح شد: تقویت سازمان‌های غیردولتی به نفع نظام است